

LINKED OPEN DATA OG BIBLIOTEKERNE

Hvad er Linked Open Data? Og hvad taler for eller imod, at bibliotekerne skal tage del i det semantiske web?

Bibliotekerne er for tiden inde i en identitetskrise, og med fare for at blive irrelevant i fremtidens samfund, er bibliotekerne nødt til at gøre noget for at blive mere synlige. Skal folk finde information, så vælger mange ikke længere at gå til bibliotekerne og informationsspecialisterne, men i stedet at gøre brug af internettet og dets mange søgemaskiner. Man kan ikke bebrejde folk, at de bruger internettet, da det bugner af informationer, men nutidens internet er bygget med mennesket i tankerne og ikke computeren. Internettet har derfor form af at være et net af dokumenter og ikke et net af data, som ellers ville være langt nemmere for computere at forstå. Hvis computere havde mulighed for at forstå de data, som ligger på internettet, ville computere også kunne foretage semantiske handlinger, som derved kunne åbne op for muligheder for at gøre internettet mere rigt.

Det semantiske web og Linked Open Data

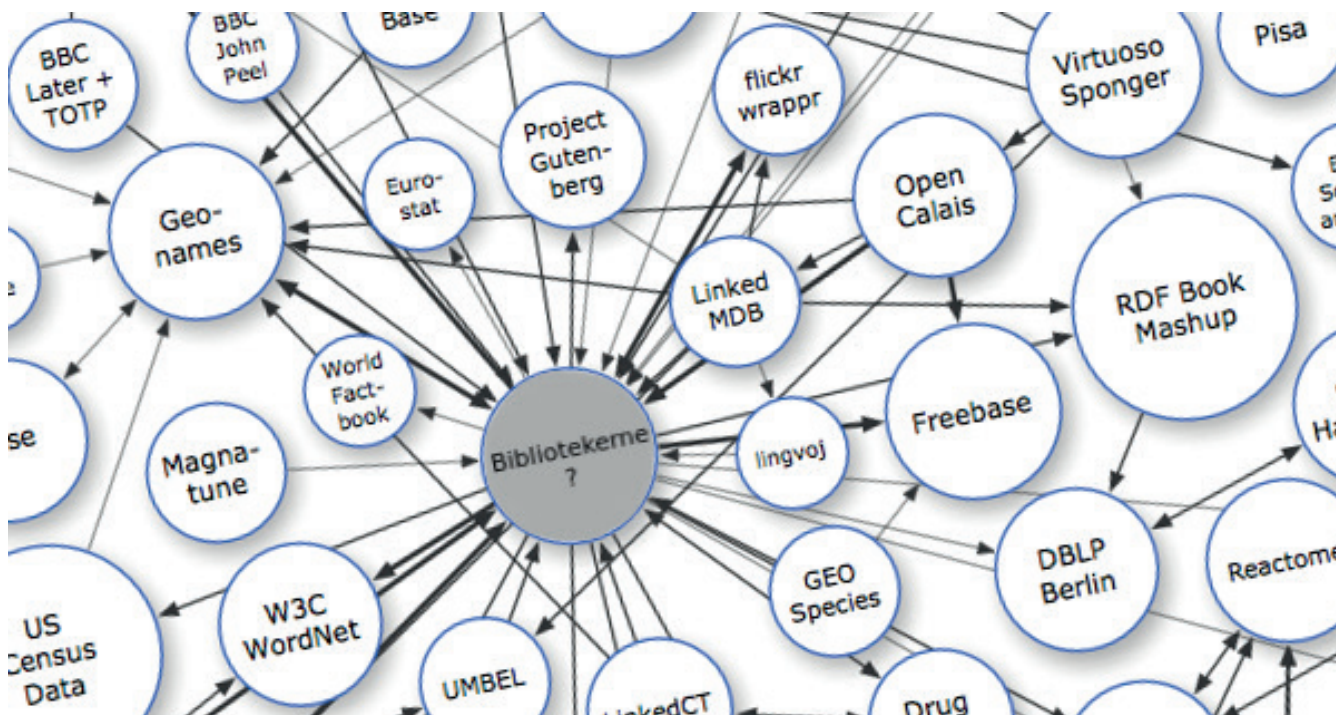
Det semantiske web går ud på at gøre internettet mere forståeligt for computere. Man forsøger således at forbedre, hvordan udveksling af data og information foregår. En af måderne til at gøre dette er ved Linked Open Data, som går ud på at linke forskellige datasæt sammen på en sådan måde, at computere opnår bedre forståelse for de enkelte datasæt samt deres interne relationer. Dette kan føre til, at man får en forbedret informationssøgning, som udover at hjælpe med at finde præcist det, man leder efter, også kan give mulighed for, at man kan opdage noget helt andet, som har en forbindelse til den søgte information. Det semantiske web og Linked Open Data er ikke nye fænomener, men er alligevel noget, der i de sidste par år er kommet mere fokus på – og det især fra bl.a. bibliotekerne.

Fordele og ulemper i bibliotekets perspektiv

Ved at undersøge, hvad der er skrevet om Linked Open Data og biblioteket de sidste mange år, har det været muligt at identificere en række fordele og ulemper, som kunne opstå, hvis bibliotekerne valgte at gå ind og arbejde aktivt med Linked Open Data.

Fordele	Ulemper
Deling af metadata	Fejlagte og usande links
Facilitering af links uden for kataloger	Licensrestriktioner og copyright
Øget synligheden i informationslandskabet	Homonymi
Øget findability og discoverability	MARC-formatet
Styrke ABM-samarbejdet (arkiv, biblioteker og museer)	Linked Open Data er stadig på projektniveau
Metadata man kan stole på	Manglende datateknologi

Som det ses, er der mange fordele, som bibliotekerne ville kunne drage nytte af. Bibliotekerne tager sig af mange forskellige opgaver, hvor to særligt vigtige er at skabe og vedligeholde bibliografiske poster og kataloger. Dette gør man i systemer af standarder og protokoller, som er designet til bibliotekerne, og de kan derfor være svære at afkode for kulturelle organisationer, forskere og andre med interesse i at tilgå bibliotekernes data. Men med Linked Open Data gør man brug af de generelle standarder, der bruges på internettet, så ved at publicere bibliotekernes data som Linked Open Data, vil brugen ikke længere være begrænset på samme måde, som den er det i dag. Bibliotekerne ligger inde med rigtig meget data af høj kvalitet, men det er ikke altid særlig nemt at finde på internettet, og mange gange kan det være nødvendigt at foretage søgninger i bibliotekernes

egne kataloger. Kunne man derimod tilgå disse data via søgemaskiner, ville der kunne åbnes op for, at langt flere kunne finde disse data og materialer. Dette ville styrke billedet af, at bibliotekerne faktisk stadig er vigtige at have.

Der blev også identificeret en række ulemper, hvor en af dem, der forekom oftest, var bekymringen for, at Linked Open Data kan medføre fejlagtige og usande links. Fordi Linked Open Data bygger på teorien om, at det hele skal være åbent og frit tilgængeligt for alle, vil det også være muligt, at der vil kunne eksistere usande data. Der blev i den fundne litteratur nævnt en række forslag til, hvordan man kunne løse dette problem. Dette kunne fx gøres ved, at man gav brugerne mulighed for selv at tilføje, forbedre og ajourføre det, og på den måde undgår usande data og defekte links. Bibliotekerne vil selvfølgelig også kunne spille en stærk og central rolle ved at promovere pålidelige data.

En anden stor bekymring var, at det ville være nødvendigt at skifte til nye systemer. Dette ville være et drastisk skift, som kunne medføre forskellige problemer. Her var det især ideen om at skulle flytte væk fra MARC-formatet, som indeholder rigtig meget data. Det vil derfor være en enormt ressourcekrævende opgave at skulle konvertere det til Linked Open Data. Ydermere befinder Linked Open Data sig stadig på et projektstadium, og der er derfor ikke nogen garanti for, at Linked Open Data vil blive en succes. Flere har dog allerede igangsat forskellige projekter og initiativer som fx BIBFRAME, og danske DBC prøver at publicere dele

af den Danske Bogfortegnelse som Linked Open Data. Andre store biblioteker såsom Europeana, Library of Congress, British Library, Deutsche Nationalbibliothek og Bibliothèque Nationale de France har ligeledes valgt at gå ind og engagere sig i at publicere datasæt.

Fremtiden

De tidligere anelser omkring bibliotekernes fremtid har vist sig at være af særdeles negativ karakter. Dette kan dog ændres ved, at bibliotekerne træder frem og påtager sig opgaven at facilitere formidling af viden og information på internettet. Det, at bibliotekerne går ind og tager del i det semantiske web, vil være et signal om bibliotekernes omstillingsparathed. Bibliotekerne vil desuden kunne gå ind og agere garant for, at det går rigtigt for sig, og at det er korrekte og troværdige data, som bliver delt. Det, at bibliotekerne åbner op for deres databaser, vil gøre bibliotekerne langt mere synlige på internettet, end de er i dag. Skal bibliotekerne have en plads i det moderne informationssamfund, så kræver det, at de kommer ud, hvor brugerne befinder sig. ■■■■■